

OPLEVERDOCUMENT

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

OPGAVENANALYSE LANDELIJK GEBIED ALTENA

DOCUMENTATIEPAGINA

Opgavenanalyse landelijk gebied Altena

Opleverdocument conclusies en aanbevelingen

Versie: 1.0

Datum: 18 februari 2025

Document samengesteld door:

Aernout Ackerman

MABS Consultancy

aernout.ackerman@mabsconsultancy.nl

+31 6 46 555 345

In opdracht van:

Gemeente Altena

Gebiedsgerichte samenwerking Polder van de Toekomst

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING EN ACHTERGROND	3
OPBOUW EN OVERZICHT	6
BEHEER	11
CONCLUSIES	12
<i>Bodem</i>	12
<i>Klimaat</i>	13
<i>Landbouw</i>	14
<i>Lucht</i>	17
<i>Natuur</i>	18
<i>Water</i>	20
<i>Waterbodembestuur</i>	22
AANBEVELINGEN	23

INLEIDING EN ACHTERGROND

ACHTERGROND EN REIKWIJDTE

In 2023 is de behoefte ontstaan bij de gemeente Altena en de gebiedsgerichte samenwerking Polder van de Toekomst om de opgaven die spelen in het landelijk gebied van Altena inzichtelijk te maken en op kaart te zetten. Dit is de opgavenanalyse landelijk gebied Altena. De opgavenanalyse is onderdeel van de projectportfolio van het programma Circulair Voedselsysteem van de gemeente Altena.

In 2024 heeft de provincie Noord-Brabant een ruimtelijk voorstel ontwikkeld. Daarin is een onderscheid gemaakt naar drie pijlers:

- Leefbare regio's en steden (bebouwde omgeving)
- Ordenende netwerken (energie en economie)
- Landelijk gebied (buitengebied)

De opgavenanalyse landelijk gebied richt zich op deze 3e pijler van het ruimtelijk voorstel Brabant en staat dus naast de pijlers “leefbare steden en regio's” en “ordenende netwerken”. Thema's uit de bebouwde omgeving, zoals verkeer, wonen, energie, economie en het sociale domein vallen dus buiten de scope van de opgavenanalyse landelijk gebied.

De opgavenanalyse landelijk gebied Altena is opgebouwd aan de hand van vijf (5) thema's uit de pijler landelijk gebied:

- Bodem
- Klimaat
- Landbouw
- Natuur
- Water

Daaraan zijn twee thema's toegevoegd in de loop van 2024:

- Lucht (emissies)
- Waterbodembestuur

AANPAK

In mei 2023 is een inventarisatie gemaakt van welke opgaven er spelen vanuit Europese, nationale, provinciale en regionale doelen en beleidslijnen. In de periode van oktober 2023 tot januari 2025 is er ruimtelijke data (GIS-data) verzameld om de status van de opgaven op kaart te zetten. Dit is ondersteund door een nulmeting landbouwopgaven (september 2024), emissieanalyse Altena (oktober 2024) en een nulmeting Vogel- en Habitat Richtlijn (VHR) habitat- en vogelsoorten (januari 2025). Al deze ruimtelijke (GIS-)data zijn verwerkt in kaarten die beschikbaar zijn via ArcGIS-viewers, welke intern en extern toegankelijk gemaakt kunnen worden via een ArcGIS-licentie en toekenning van toegangsrechten door de gemeente Altena. Deze ArcGIS-viewers zijn de kern van de opgavenanalyse.

INZET EN GEBRUIK

De opgavenanalyse landelijk gebied heeft tot doel de opgaven in het landelijk gebied inzichtelijk te maken voor ambtenaren van de gemeente Altena en de deelnemende partijen aan de gebiedssamenwerking Polder van de Toekomst.

Polder van de Toekomst

Het gebiedsteam van de gebiedssamenwerking Polder van de Toekomst is een belangrijke belanghebbende om gezamenlijke projecten op te starten die bijdragen aan de opgaven met de hoogste prioriteit en urgentie. De overzichtskaarten uit de opgavenanalyse zijn behulpzaam om inzichtelijk te maken waar, met welke opgaven rekening te houden. De zogeheten “hot-spotkaart” helpt om inzicht te krijgen waar veel dan wel weinig opgaven zich opstapelen. Deze kaart geeft de focusgebieden aan waar de voornaamste uitdagingen liggen.

Gemeente Altena

De hierboven genoemde hotspotkaart geeft op bestuurlijk niveau aan waar de voornaamste ruimtelijke aandachtsgebieden liggen. Hier stapelen vele opgaven zich op. Dit betekent dat hier ontwerpende uitdagingen liggen dan wel bestuurlijke afwegingen en ruimtelijke keuzes gemaakt moeten worden.

De overzichtskaarten geven inzicht waar ambtenaren met welke opgaven rekening moeten houden. Dit is eenvoudig toe te passen door beleidsambtenaren en ambtenaren die bij gebiedsontwikkelingen zijn betrokken om een eerste overzicht te krijgen waar de gemeente Altena in een bepaald gebied rekening mee moet houden.

De onderliggende detailkaarten kunnen gebruikt worden voor inhoudelijke analyses. Deze kaarten geven inhoudelijke details en inzicht in welke concrete uitdagingen er zijn en waarvoor maatregelen getroffen moeten worden.

VERVOLG

De opgavenanalyse wordt opgeleverd aan het team Gebiedsontwikkeling van de gemeente Altena. Zij nemen de beheerverantwoordelijkheid voor het up-to-date houden van de kaarten in de GIS-viewers en het beschikbaar stellen van de kaarten voor gebruik en inzet door interne en externe belanghebbenden.

De opgavenanalyse landelijk gebied is een nuttige onderlegger voor beleids- en de gebiedsontwikkelingen in en rond de gemeente Altena. Idealiter worden de kaarten gebruikt als onderligger voor een mogelijk omgevingsprogramma Buitengebied als onderdeel van de aanpak Omgevingswet.

LEESWIJZER

Het eerstvolgende hoofdstuk geeft een overzicht van de opbouw van de opgavenanalyse en alle documenten en viewers die beschikbaar zijn als onderdeel van de opgavenanalyse.

Het hoofdstuk Conclusies geeft per thema de belangrijkste bevindingen en maakt daarin een onderscheid in prioritaire dan wel urgente opgaven en meer ondersteunende opgaven waar de gemeente Altena rekening mee kan of moet houden in bepaalde (deel)gebieden.

Het hoofdstuk Aanbevelingen geeft een lijst van prioritaire opgaven om als gemeente Altena mee aan de slag te gaan. Daarnaast geeft dit hoofdstuk een lijst van opgaven waarvan het wenselijk wordt geacht om als gemeente Altena en de Polder van de Toekomst mee aan de slag te gaan. Ten slotte worden enkele aanbevelingen gedaan hoe de opgavenanalyse door te ontwikkelen en actueel te houden.

OPBOUW EN OVERZICHT

De opgavenanalyse landelijk gebied omvat de volgende elementen:

- ArcGIS-viewers per thema (7)
- Opleverdocumenten per viewer (7)
- Ondersteunende documenten:
 - Nulmeting landbouw
 - Emissieanalyse Altena
 - Nulmeting VHR habitat- en vogelsoorten
- ArcGIS-viewer hotspotkaart
- Beheerdocument
- Opleverdocument conclusies en aanbevelingen (dit document)

ARCGIS-VIEWERS

De kaarten voor de thema's zijn bijeengebracht in ArcGIS; een beheeromgeving voor geografische kaarten en een geografisch informatiesysteem (GIS). Elk thema heeft een eigen ArcGIS-viewer waarin de kaarten van dit thema benaderd kunnen worden. Deze omgeving is alleen bereikbaar met een (betaald) ArcGIS-account.

Binnen de viewers zijn overzichtskaarten beschikbaar waarin een analyse is gemaakt van de onderliggende deelonderwerpen, welke samengevat zijn in de overzichtskaart. Deze overzichtskaarten kunnen als een eerste ingang dienen of er met een bepaalde opgaven al dan niet rekening moet worden gehouden. De onderliggende kaarten voor de deelonderwerpen kunnen daarna gebruikt worden als verdiepende analyse en het ontwikkelen van passende maatregelen.

In totaal zijn er zeven (7) ArcGIS-viewers voor de thema's van het landelijk gebied:

- Bodem
- Klimaat
- Landbouw
- Lucht
- Natuur
- Water
- Waterbodemsturend

OPLEVERDOCUMENTEN PER THEMA

Voor elk van de hierboven genoemde thema's en bijbehorende viewer is een opleverdocument gemaakt met een weergave van de overzichtskaarten uit de desbetreffende ArcGIS-viewer en een beknopte toelichting op de achtergrond van de viewer, de overzichtskaarten en de beschikbare onderliggende kaarten voor verdere analyse.

Belangrijk is om aan te geven dat de kaarten in de opleverdocumenten een momentopname zijn. De kaarten zijn actueel op het moment van afdrukken (.pdf), maar zullen veelal automatisch, dan wel periodiek, bijgewerkt worden. Deze hebben dus een beperkte “houdbaarheid” om te gebruiken voor analysedoeleinden.

De opleverdocumenten per thema zijn:

- Opgavenanalyse landelijk gebied Altena - Bodem en grondgebruik
- Opgavenanalyse landelijk gebied Altena - Klimaat
- Opgavenanalyse landelijk gebied Altena - Landbouw
- Opgavenanalyse landelijk gebied Altena - Lucht
- Opgavenanalyse landelijk gebied Altena - Natuur
- Opgavenanalyse landelijk gebied Altena - Water
- Opgavenanalyse landelijk gebied Altena - Waterbodembestuur

De eerste zes (6) documenten worden beschikbaar gesteld aan het gebiedsteam van de gebiedssamenwerking Polder van de Toekomst. Het gebiedsteam kan de kaarten gebruiken om op basis daarvan projecten te ontwikkelen die bijdragen dan wel rekenen houden met de opgaven in een bepaald projectgebied. Het betreft hier alleen kaarten op basis waarvan bepaald kan worden of er met een bepaalde opgave rekening moet worden gehouden of niet. Verdere analyse en uitwerking kan plaatsvinden met behulp van ambtenaren van de gemeente Altena in het gezamenlijke gebiedsproces.

ONDERSTEUNENDE DOCUMENTEN

Als onderdeel van de opgavenanalyse zijn er drie onderzoeken uitgevoerd. Deze onderzoeken geven meer inhoud en detail over de verschillende opgaven.

Nulmeting landbouw

De nulmeting landbouw richt zich op de doelen en ambities vanuit het Rijk, provincie en het programma Circulair Voedselsysteem van de gemeente Altena voor de landbouw- en voedseltransitie. Daarnaast is een analyse gemaakt van de sociaaleconomische positie van de boeren in Altena. De resultaten van het onderzoek zijn beschikbaar in het opleverdocument van de nulmeting landbouw. Daarnaast zijn de voornaamste opgaven op kaart gezet en beschikbaar in de ArcGIS-viewer landbouw. De conclusies van de landbouwopgaven zijn opgenomen in de desbetreffende paragraaf in het hoofdstuk Conclusies van dit document.

Emissieanalyse Altena

De emissieanalyse Altena geeft een overzicht van de emissies van vijf gasen in de gemeente Altena. Het betreft de emissies van:

- Koolstofdioxide (CO₂)
- Lachgas (N₂O)
- Ammoniak (NH₃)
- Methaan (CH₄)
- Koolstofoxiden (NO_x)

De resultaten van de emissieanalyse zijn te vinden in het gelijknamige document. De kaarten voor CO₂, NH₃ en NO_x zijn opgenomen in de viewer Lucht. De conclusies van de emissies zijn opgenomen in de paragraaf Lucht in het hoofdstuk Conclusies van dit document.

Nulmeting VHR habitat- en vogelsoorten

De nulmeting VHR habitat- en vogelsoorten richt zich op een veertigtal diersoorten die kenmerkend zijn voor de ontwikkelingen van de biodiversiteit in het landelijk gebied van de gemeente Altena. Deze soorten komen deels overeen met de focussoorten in de N2000-gebieden, maar geven ook inzicht in de weide- en akkervogels en andere diersoorten die buiten de N2000-gebieden hun leefgebied hebben. De status van de VHR-soorten in de N2000-gebieden is beschikbaar in de Natuur Doel Analyses (NDA) van de betreffende natuurgebieden.

De nulmeting VHR habitat- en vogelsoorten geeft inzicht in de ontwikkeling van aantallen, spreidingsgebied en leefgebieden van de verschillende soorten. De resultaten van het onderzoek zijn beschikbaar in het gelijknamige document. De desbetreffende kaarten zijn opgenomen in de viewer Natuur. De conclusies zijn opgenomen in het hoofdstuk Conclusies van dit document.

HOTSPOTKAART

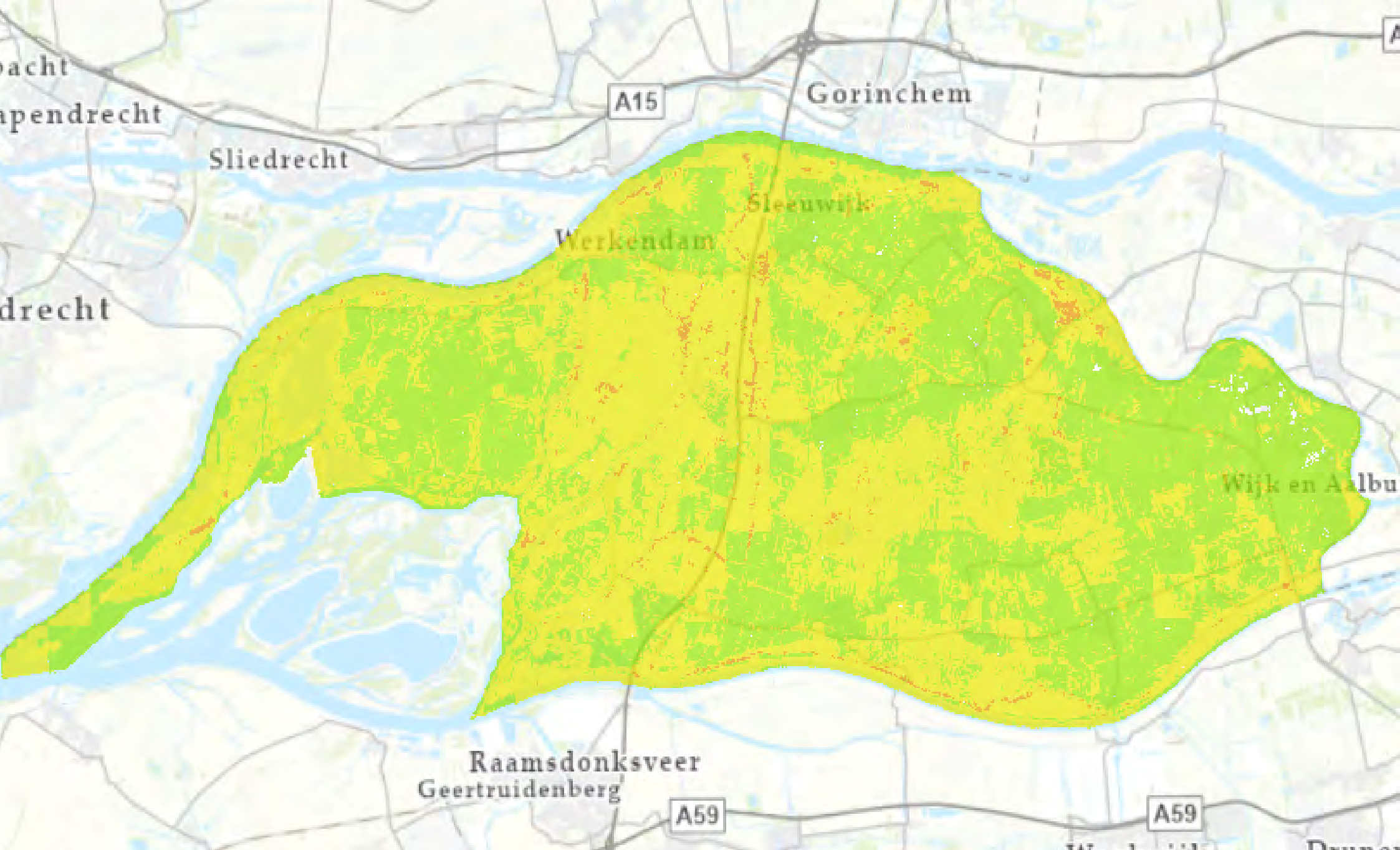
De hotspotkaart heeft als doel om op hoog abstractieniveau inzicht te geven waar de opgaven zich voornamelijk opstapelen. De hotspotkaart is samengesteld op basis van de overzichtskaarten uit de verschillende viewers. De hotspotkaart geeft in kleuren aan waar de gebieden liggen met meer of minder gestapelde opgaven. Hieruit kunnen op hoog abstractieniveau focusgebieden worden gedefinieerd om met deze gestapelde en gezamenlijke opgaven aan de slag te gaan. In de huidige versie van de hotspotkaart zijn de verschillende opgaven niet gewogen.

De hotspotkaart is beschikbaar in een afzonderlijke ArcGIS-viewer. Een weergave van de huidige hotspotkaart is opgenomen op de volgende pagina. Ook bij deze kaart geldt een beperkte houdbaarheid voor analyse en moet rekening worden gehouden met toekomstige updates van de onderliggende kaarten en analyses.

BEHEERDOCUMENT

Het beheerdocument geeft een overzicht van de databronnen, de gemaakte bewerkingen en analyses en de manier van visualiseren van elke kaart in de opgavenanalyse. Daarnaast is per kaart aangegeven of deze automatisch wordt bijgewerkt, dan wel of er periodiek actie moet worden ondernomen om de desbetreffende kaart bij te werken. Hierbij wordt eveneens de gewenste frequentie van updates aangegeven. Waar mogelijk is eveneens aangegeven welk team inhoudelijk verantwoordelijk is voor het onderwerp dan wel thema van een kaart.

Het beheerdocument is een integraal onderdeel van de oplevering van de opgavenanalyse landelijk gebied en het basisdocument voor het beheer van de opgavenanalyse landelijk gebied in de ArcGIS-omgeving. Het beheer van de opgavenanalyse is na oplevering overgedragen aan het team Gebiedsontwikkeling van de gemeente Altena. Het aanspreekpunt hiervoor is de strategisch adviseur ruimte.

18-2-2025

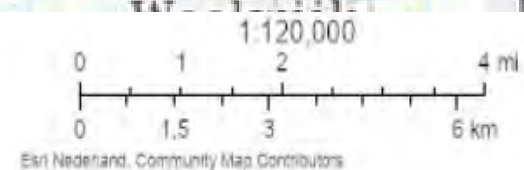
Overzichtskaart hotspots

1-5

6-10

11-15

Topo

BEHEER

Uitgangspunt bij het verzamelen, verrijken, verdiepen en weergeven van de kaarten voor de opgavenanalyse is dat zij afkomstig zijn uit gedeelde nationale, provinciale dan wel regionale databronnen en daarmee als basis kunnen dienen voor een brede dialoog tussen verschillende overheden en andere beherende organisaties. Deze bronnen blijven eigendom van de beherende organisaties en worden daarmee beheerd door een organisatie met een betrouwbare reputatie waaruit vele organisaties putten voor hun data en analyses. Tijdens het uitwerken van de opgavenanalyse is geprobeerd zoveel mogelijk kaartdata automatisch te laten updaten (bijwerken). Hierdoor heeft de gemeente Altena altijd de laatste stand van zaken. Waar automatische updates niet mogelijk zijn, is een overzicht gemaakt voor periodieke updates. Hierbij is de gewenste frequentie van updates aangegeven in het beheerdocument.

Team Gebiedsontwikkeling

Het beheerdocument wordt opgeleverd en overgedragen aan het team Gebiedsontwikkeling om als leidraad te dienen voor het actueel houden van de kaarten in de opgavenanalyse landelijk gebied. Zij zijn daarmee eigenaar van de opgavenanalyse landelijk gebied en hebben de primaire verantwoordelijkheid voor het aansturen van de updates.

ArcGIS-beheerder

Daarnaast is het beheerdocument toegankelijk voor de ArcGIS-beheerder die verantwoordelijk is voor de verwerken van de updates in ArcGIS. De functioneel beheerder werkt daarbij aan de hand van de definities en processen zoals beschreven in het beheerdocument.

Inhoudelijke beheer- en beleidsteams

Ten slotte ligt er een inhoudelijke verantwoordelijkheid voor het verzamelen en analyseren van de kaartdata van de verschillende bronnen bij de inhoudelijke teams. De aansturing voor het opvragen en verzamelen van bijgewerkte data uit de aangegeven bronnen ligt bij het team Gebiedsontwikkeling. De uitvoering wordt uitbesteed aan de betrokken ambtenaren van de inhoudelijke teams.

CONCLUSIES

In dit hoofdstuk wordt per thema aangegeven wat de status is van de verschillende opgaven en welke opgaven hierin prioriteit dan wel urgentie hebben.

BODEM

De opgaven binnen het thema bodem zijn:

- Cultuurhistorische en archeologische waarden
- Veengebieden
- Bodemkwaliteit
- Landgebruik
- Ondergrond

Vanuit de waterbodemsturende opgaven is bodem een belangrijk aandachtspunt. Het uitgangspunt is dat ruimtelijke functies de water- en bodemkarakteristieken volgen.

Bodemkwaliteit

De bodemkwaliteit daarentegen is een aandachtspunt. Het gehalte organische stof neemt af en is inmiddels gedaald onder niveaus die door bodem-experts als zorgwekkend wordt gekenmerkt. Maatregelen die zich richten op de koolstof- en organische stof vastlegging zijn gewenst. Daarnaast levert een gezonde bodem een bijdrage aan het watermanagement. Vocht wordt langer vastgehouden in de bodem waardoor er minder druk komt op de afvoer van water en de klimaatimpact van droogte kan worden gemitigeerd.

Veengebieden

Veengebieden worden in de waterbodemsturende opgaven expliciet benoemd als een aandachtsgebied. Enkel ten zuidoosten van de kern Almkerk is nog een stuk openliggend veen aanwezig. Op dit moment zijn er geen specifieke opgaven die daar van toepassing zijn.

Landgebruik, bodemtype en ondergrond

De verdere bodemopgaven uit de waterbodemsturende opgaven zijn vooral van toepassing in de bebouwde omgeving en niet in het landelijk gebied. Voor de gemeente Altena liggen er daarom geen specifieke bodemopgaven in het landelijk gebied. De ondergrond- en landgebruik kaarten zijn goed inzetbaar als uitgangspunt en analyse bij gebiedsontwikkelingsprojecten in het landelijk gebied, zodat deze ontwikkelingen rekening houden met de bodemgeschiktheid en dat negatieve effecten van maatregelen op de bodem en ondergrond worden voorkomen.

Cultuurhistorische en archeologische waarden

De Nieuwe Hollandse Waterlinie heeft een belangrijke cultuurhistorische en archeologische waarde. Aangezien het gebied is aangemerkt als UNESCO werelderfgoed zijn ontwikkelingsmogelijkheden (in de hoogte) beperkt. Ook voor deze opgave geldt dat de kaarten gebruikt kunnen worden voor analysedoeleinden bij ontwikkelingsprojecten in het landelijk gebied. Er volgt uit de opgavenanalyse geen noodzaak tot maatregelen.

KLIMAAT

De klimaatopgaven zijn:

- Wateroverlast
- Droogte
- Hitte
- Overstromingen
- Verzilting
- Bodemdaling

Wateroverlast

De gemeente Altena is een polder. De toekomst van deze polder wordt in belangrijke mate bepaald door water. Wateroverlast en de wateropgaven zijn daarom noodzakelijke aandachtsgebieden waarvoor maatregelen nodig zijn. In de analyse en conclusie betreffende de wateropgaven wordt hier dieper op ingegaan.

Bodemdaling en verzilting

Op dit moment vereisen de opgaven bodemdaling en verzilting geen specifieke maatregelen. Nieuwe klimaatscenario's zouden daarin verandering kunnen aanbrengen, met name voor verzilting.

Hitte

De gevolgen van hittestress liggen vooral in de bebouwde omgeving. In het landelijk gebied zullen de gevolgen van hitte voelbaar zijn, maar lijken de gevolgen voor gewassen, dieren en mensen goed mitigeerbaar te zijn. Voldoende water voor beregening is hierin een factor die verder wordt toegelicht in de wateropgaven.

Droogte

Voor droogte geldt eenzelfde redenering. Zolang er voldoende water wordt vastgehouden in het watersysteem (waterhuishouding en -berging) en er voldoende water is voor beregening zijn de gevolgen van droogtestress goed mitigeerbaar in het landelijk gebied. De opgaven waterhuishouding en voldoende water worden verder toegelicht als onderdeel van de wateropgaven.

Overstromingen

Voor de Oostwaard lijkt gevoeliger voor overstromingen dan de overige deelgebieden in de gemeente Altena. Dit heeft vooral te maken met de normen die worden gehanteerd voor hoofdwaterringen en regionale waterringen. De regionale waterring tussen de Oostwaard en de Biesbosch is een regionale waterring en daarvoor is de norm lager. De kans op over-

stromingen met een waterdiepte van 50cm is eens in de 30-300 jaar. Deze norm wordt voldoende geacht door de nationale en regionale overheden en waterschappen. Op dit moment vindt een herijking plaats van deze norm en de betreffende waterkeringen door provincie en waterschap op basis van de laatste klimaatscenario's. De directe verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de genoemde instanties. De rol van de gemeente Altena is hier volgend om gewenste maatregelen te ondersteunen, mocht dit nodig blijken. Wel dient rekening te worden gehouden met de maatschappelijke, economische en sociale kosten van overstromingen in dit gebied bij gebiedsontwikkelingen.

LANDBOUW

De landelijke landbouwopgaven zijn:

- Areaalopgave extra agrarische natuur voor 2030 in de gemeente Altena van 2.202 hectare
- Reductieopgave ammoniak van circa 193,3 ton NH₃ in 2035 voor landbouw
- Beleid, inrichting en beheer aangepast aan het veranderende klimaat in 2050
- Koolstofvastleggingsopgave voor de gemeente Altena van 0,0046 Mton CO₂ eq. per jaar vanaf 2030
- Landelijke koolstofvastlegging in bomen en bos 0,4 – 0,8 Mton CO₂. eq. extra in 2030

- Emissiereductie broeikasgassen in gemeente Altena van 25.800 kton CO₂ eq. in 2030
- Ambitie vanuit de Global Methane Pledge om in 2030 de methaanuitstoot met 30% te verlagen ten opzichte van 2020

De provinciale landbouwopgaven (Beleidskader Landbouw en Voedsel) zijn:

- Gesloten mineralenkringlopen
- Emissieloze landbouw en gezonde leefomgeving
- Positieve bijdragen van de landbouw aan bodem- en waterkwaliteit, biodiversiteit en natuur.
- Missie-gedreven innovatie en concurrerend vestigingsklimaat
- Leidende rol in de ontwikkeling van nieuwe eiwitten & foodproducten
- 500 natuurinclusieve boeren
- 15% van het landbouwareaal is biologisch
- Waardering burgers voor de agrifoodsector in Brabant

De doelen die vanuit het programma circulair voedselsysteem in de opgavenanalyse meegenomen zijn:

- Vaker kopen en verkopen van lokaal voedsel
- Meer circulair ondernemerschap
- Beter zorgen voor ons natuurlijk kapitaal
- Slimmer omgaan met grondstoffen

Sociaaleconomische aandachtsgebieden

- Standaard VerdienCapaciteit (SVC)
- Groeimogelijkheden
- Verdeling pacht en eigendom

Ten slotte is het beschermen van goede landbouwgronden een waterbodesturende opgave.

De meeste van de landelijke opgaven zijn wettelijk vastgelegd. Andere opgaven zijn afkomstig uit beleidsdocumenten, dan wel inhoudelijke programma's van provincie en gemeente. Hierin is rekening gehouden door sommige opgaven als harde opgaven te definiëren (wettelijk vastgelegd) en andere opgaven als wenselijk (beleidsdoelen en ambities).

De uitkomsten van de nulmeting landbouw zijn vastgelegd in het gelijknamige document welke onderdeel is van de oplevering opgavenanalyse analyse landelijk gebied. De belangrijkste conclusies uit dat onderzoek zijn als volgt.

Agrarische natuur

De gemeente Altena doet het goed in termen van het realiseren van agrarische natuur. Er is bijna 700ha agrarische natuur gerealiseerd in de periode van 2019 tot 2024. Dit is reeds 32% van de opgave. Ook de initiatieven die bijdragen aan de verbetering van bodem-, water, biodiversiteit en natuur zijn positief. Dit geldt eveneens voor het aantal natuurinclusieve boeren (18,6% van het doel behaald).

Emissies

De uitstoot van ammoniak is de afgelopen jaren (2019- 2022) toegenomen met 2,2% in plaats van afgenomen. De uitstoot van methaan is in de jaren van 2020-2022 toegenomen met 28,4% ten opzichte van het reductiedoel van 15,98 kton CO₂. De vergunde ruimte voor respectievelijk stikstof en fijnstof is zeer licht gedaald in de jaren 2019- 2024.

Bodemkwaliteit

Opvallend is dat de koolstofvastlegging is afgenomen. Het gehalte organische stof op grasland voldoet aan de normen voor een gezonde bodem. Het aandeel organische stof in akkerbouwgronden op rivier- en zeeklei liggen lager dan de gezonde percentages en verdienen aandacht. De koolstofvastlegging in bomen en bossen staat onder druk. Het aantal hectare agroforestry ("bosgewassen" in de BRP), voedselbos en opgaande landschapselementen op landbouwgrond is in de jaren 2019- 2023 afgenomen met 8,4 ha.

Eiwitproductie, biologische landbouw en gesloten kringlopen

De gemeente Altena heeft een leidende rol in de ontwikkeling van nieuwe eiwitten en voedselproducten. Met een areaal van 144,3 ha aan peulvruchten is 72,3% van het doel behaald. Verder staat de gemeente Altena er positief voor betreffende de gesloten kringlopen in termen van de mestbalans, energieopwekking, minder overschrijdingen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de zelfvoorzieningsgraad veevoer. Daarmee ligt er een goede basis om de zelfvoorzienendheid van de agrarische sector in de gemeente Altena verder vorm te geven. Het areaal biologische landbouw is momenteel 4,4% (doel 15%).

Standaard verdien capaciteit

Sinds de onttrekking van de Noordwaard is de omvang van het landbouwareaal stabiel gebleven. De gemeente Altena kent slechts een beperkt aantal intensieve veehouderijen en tuinbouwbedrijven. De melkvee- en akkerbouwsectoren hebben over het algemeen een goede verdien capaciteit, waarbij hun inkomen gemiddeld genomen stabiel zijn. De overige graasdierbedrijven daarentegen zijn voor het overgrote deel nevenberoepsbedrijven. In tegenstelling tot de open teelt en tuinbouw hebben bedrijven in de overige graasdierhouderij weinig verdien capaciteit. Veel van deze bedrijven opereren op een hobbymatige basis, met beperkte economische betekenis.

Deze bedrijven met een lage verdien capaciteit en met mogelijk veel stoppers zijn vooral te vinden in het deelgebied van de Bergse Maas rondom Hank tot aan de Dijkgraaf den Dekkerweg. Hier ligt potentieel veel ruimte voor uitbreiding en groeimogelijkheden voor grotere boeren.

Verdeling huur, pacht en eigendom

In de noordelijke deelgebieden (langs de Merwede en Afgedamde Maas) is bijna 75% van het landbouwareaal in eigendom. In andere deelgebieden (midden en Oostwaard) ligt dit ruim onder de 50% en wordt ruim 33% verhuurd met een kortlopende of losse pacht (korter dan 2 jaar). In het zuidelijk deelgebied (Babyloniënbroek, Meeuwen, Genderen) ligt het percentage huur zelf boven de 60% met slechts een kwart eigendom.

Goede landbouwgronden

Uit de opgavenanalyse lijkt dat er in de gemeente Altena veel goede landbouwgronden liggen voor het cultiveren van gewassen voor voedsel (akkerbouw) en veevoer (grasland en mais). Het uitgangspunt voor de goede landbouwgronden is dat er maatregelen worden genomen om deze gronden te behouden en te beschermen. Enerzijds door het zorgen voor een gezonde bodem die bijdraagt aan de bodemkwaliteit. En anderzijds het beschermen van gronden als goede basis voor een vitale agrarische sector in Altena.

LUCHT

De luchtopgaven die mee zijn genomen in de opgavenanalyse landelijk gebied richten zich op de emissies van broeikas- en andere gasen. Dit zijn:

- Koolstofdioxide (CO₂)
- Lachgas of distikstofoxide (N₂O)
- Ammoniak (NH₃)
- Methaan (CH₄)
- Stikstofoxiden (NO_x)

Broeikasgassen

Uit de nulmeting landbouw en emissieanalyse Altena blijkt dat de uitstoot van broeikasgassen (CO₂, N₂O en CH₄) weliswaar afneemt (-1.700 ton/-6,7%), maar dat er richting het doeljaar 2030 (reductie van 25.800 ton) nog een lange weg te gaan is.

Koolstofdioxide (CO₂)

Voor CO₂ en N₂O laten de belangrijkste vervuilende sectoren allen een afname zien. De voornaamste sector die verantwoordelijk is voor de uitstoot van CO₂ is verkeer en vervoer. De A27 springt er op de kaart uit en is daarmee de voornaamste bron van CO₂-uitstoot in de gemeente Altena. Andere vervuilende sectoren zijn consumenten en overige industrie. De vervuiling van overige industrie is voor een belangrijk deel afkomstig van buiten de gemeente Altena, namelijk het industrieterrein ten noorden van de Merwede ter hoogte van Sleeuwijk.

Lachgas (N₂O)

De landbouwsector is verantwoordelijk voor ongeveer 60% van de N₂O-uitstoot en laat in de recente jaren al een significante vermindering zien.

Methaan (CH₄)

De uitstoot van methaan (CH₄) laat een ander beeld zien. De uitstoot van CH₄ laat in de jaren 2020- 2022 een toename zien van 4.540 ton CO₂ equivalent. Dit is een toename van 28,4% ten opzichte van het reductiedoel van 15.980 ton CO₂ equivalent in 2030. Alhoewel de uitstoot van methaan fluctueert met de jaren (warme en koude jaren) is de uitstoot van methaan een belangrijk aandachtspunt gezien de recente significante stijging.

Ammoniak (NH₃)

De uitstoot van ammoniak (NH₃) is in de afgelopen jaren (2019- 2022) toegenomen met 2,2% (4,3 ton NH₃) ten opzichte van de reductieopgave van 193,3 ton NH₃. Daarbij moet aangegeven worden dat de onttrekking van de Noordwaard als landbouwgebied tot een grote reductie heeft geleid tussen de jaren 2005 en 2010, maar is sindsdien redelijk stabiel gebleven. Gezien het doeljaar 2035 en de reductieopgave van nu 197,6 ton NH₃ is de ammoniakreductie een belangrijke opgave.

Stikstofoxiden (NOx)

De sector verkeer en vervoer staat wederom aan de lat voor de uitstoot van NOx. Vooral de maritieme sector (vervoer over de Merwede) laat een hoge uitstoot van NOx zien. Dit geldt in iets mindere mate voor de uitstoot op de A27. De uitstoot van NOx laat een dalende trend zien, maar verdient nog steeds aandacht. Ook hier verdient de overige industrie aan de noordzijde van de Merwede (zie CO₂) specifieke aandacht gezien het effect van dit industrieterrein op de uitstoot van NOx in de gemeente Altena.

NATUUR

De natuuropgaven zijn:

- Groenblauwe dooradering
- Uitbreiding Natuur Netwerk Brabant (NNB)
- Bossenstrategie
- Natuurherstel N2000
- Stikstof
- Overgangsgebieden
- VHR Habitat- en Vogelsoorten

Groenblauwe dooradering

De groenblauwe dooradering is een kwantitatieve opgave; het percentage (5%-10%) landelijk gebied dat groenblauw dooraderd is. Alhoewel er nog inhoudelijke discussies zijn over de precieze definitie, blijkt er in de gemeente Altena geen grote opgave te liggen om tot een 5% dan wel 10% kwantitatieve dooradering te komen.

Vogel- en Habitat Richtlijn (VHR)

De kwaliteit van de dooradering en de staat van de biodiversiteit is in de opgavenanalyse analyse benaderd vanuit de Vogel- en Habitat Richtlijn (VHR). Enerzijds is deze richtlijn van toepassing op de aanwezige N2000-gebieden in de gemeente Altena (opgave natuurherstel N2000) en anderzijds leven de VHR habitat- en vogelsoorten buiten deze natuurgebieden. Dit is opgenomen in de opgave VHR Habitat- en Vogelsoorten.

Natuurherstel N2000

De verantwoordelijkheid voor het natuurherstel N2000 ligt bij de beheerende organisaties (Staatsbosbeheer en Brabants Landschap). De provincie Brabant (Biesbosch) en de provincie Gelderland (Loevestein, Kornse Boezem en Pompveld) hebben hiervoor zogeheten Natuur Doel Analyses (NDA) uitgevoerd. De maatregelen die voortvloeien worden opgenomen in het natuurbeheerplan voor het desbetreffende natuurgebied en geïmplementeerd door de beheerende organisatie. De rol van de gemeente Altena is hier volgend en ondersteunend.

Overgangsgebieden

Voor het natuurherstel van de N2000-gebieden zijn soms maatregelen nodig buiten de grenzen van deze natuurgebieden. Hiervoor hebben het Rijk en de provincies de overgangsgebieden ingesteld. De provincie Brabant heeft hiervoor kaarten opgeleverd waarop de overgangsgebieden voor N2000 en de natte natuurparels zijn ingetekend. Op het moment van dit schrijven is nog niet helder wat de maatregelen zijn die in deze overgangsgebieden zouden moeten plaatsvinden. Deze volgen uit de Natuur Doel Analyses.

Stikstof

De stikstofopgaven zijn een belangrijk element in het natuurherstel van de N2000-gebieden. Uit de opgavenanalyse landelijk gebied van de gemeente Altena blijkt dat de Kornse Boezem en het Pompveld niet stikstofgevoelig zijn (volgens Aeries zijn er geen stikstofgevoelige (deel)gebieden). De Biesbosch in de gemeente Altena heeft enkele kleine gebieden die stikstofgevoelig zijn en de stikstofneerslag is hier beperkt. Verder moet hier opgemerkt worden dat er sprake lijkt te zijn van autonoom herstel. De stikstofneerslag neemt volgens de stikstofberekeningen af vanaf het meetjaar 2020 tot aan de voorspelde stikstofneerslag in 2030.

Habitat- en vogelsoorten landelijk gebied

In het kader van de VHR habitat- en vogelsoorten zijn de aantallen, spreidingsgebieden en leefgebieden van een veertigtal kenmerkende soorten in beeld gebracht. Hieruit blijkt dat de aantallen van verschillende kernsoorten onder druk staan met een lichte afname in aantallen. De spreidingsgebieden van de onderzochte soorten lijken relatief stabiel en dit geldt eveneens voor de leefgebieden. Er liggen wel kansen voor versterking van de kwaliteit van de natuur en biodiversiteit door losliggende leefgebieden van de verschillende soorten te verbinden door uitbreiding van de groenblauwe dooradering.

Uitbreiding NNB en bossenstrategie

Voor de bossenstrategie voldoet de gemeente Altena aan de gestelde ambitie vanuit de provincie Brabant. Betreffende de uitbreiding Natuur Netwerk Brabant (NNB) voldoet de gemeente Altena aan de harde opgave van 423 hectare nieuwe natuur en eveneens aan de doelstelling 30 hectare extra natuurlijke landbouwgrond in overgangsgebieden. In het kader van de ambitie om binnen de provincie Brabant 32.400 hectare extra uitbreiding van leefgebied voor VHR-soorten in het agrarisch gebied voor weide- en akkervogels) te realiseren, heeft de gemeente Altena ongeveer 40% van haar opgave gerealiseerd.

WATER

De wateropgaven zijn:

- Waterveiligheid
- Waterberging
- Waterhuishouding
- Voldoende (drink)water
- Waterkwaliteit
- Grondwater en peilbeheer

Waterberging en waterhuishouding

De voornaamste opgaven in de Polder van de Toekomst, het landelijk gebied van Altena, zijn de opgaven rondom waterberging en waterhuishouding. De klimaatopgave wateroverlast laat zien dat grote delen van de gemeente Altena gevoelig zijn voor de gevolgen van wateroverlast. Het waterschap Rivierenland gaat in 2025 beginnen met het modelleren van het watersysteem van de gemeente Altena. Er wordt gestart met een toetsing van het watersysteem aan de ontwerpnormen. Dit is de WaterSysteem Op Orde-toetsing (WSOO). Daarna voeren we de Regionale WaterOverlast-studie (RWO) uit. Naar verwachting komt er daarmee in 2026 meer duidelijkheid waar in Altena maatregelen nodig zijn om water te bergen, te bufferen en efficiënt af te voeren. Andere functies, zoals landbouw en woningbouw, zijn in grote mate afhankelijk van de (on)mogelijkheden die bestaan door een goede waterhuishouding en-berging.

Waterveiligheid

De waterveiligheid in de gemeente Altena is afhankelijk van externe afwegingen. Het is daarom belangrijk deze ontwikkelingen te volgen en waar nodig en mogelijk via bestuurlijke en ambtelijk weg te beïnvloeden. Enerzijds betreft het hier de herijking van de primaire waterkeringen door het waterschap Rivierenland en het Rijk en de herijking van de regionale waterkeringen door de provincie Brabant en het waterschap Rivierenland. De resultaten van deze herijking komen in 2025/2026 beschikbaar en zullen van invloed zijn op de maatregelen die in de gemeente Altena moeten worden getroffen. Het gaat hierbij om dijkverzwaringstrajecten. Anderzijds bepaalt het Rijksprogramma Ruimte voor de Rivier 2.0 (voorheen Integraal Rivieren Management-IRM) welke maatregelen moeten worden getroffen in en rondom de grote rivieren. Dit heeft mogelijk impact op de rivierbedding zelf, maar heeft voor de gemeente Altena mogelijk ook binnendijkse consequenties als buffercapaciteit in tijden van overtollig water in het rivierenstelsel.

Grondwater en peilbeheer

De freatische (ondiepe) grondwaterstanden in de gemeente Altena worden beheerd door het waterschap Rivierenland. De grondwaterstanden worden sterk beïnvloed door de rivierstanden. Door het peilbeheer in verschillende peilgebieden wordt de grondwaterstand op peil gehouden. Alhoewel de mate waarin gestuurd kan worden afhankelijk is van de rivierstanden heeft het poldergebied Altena relatief veel controle over en invloed op het gewenste grondwaterpeil.

Voldoende (drink)water

Er wordt in en rondom de gemeente Altena zowel oppervlaktewater als grondwater gewonnen voor de drinkwatervoorziening. Deze gebieden zijn beschermd door middel van omgevingsverordeningen. Daarnaast is de drinkwaterwinning gebonden aan monitoring en kaderstelling vanuit de provincie Brabant. Op het moment lijken hier geen kwantitatieve aandachtspunten voor de winning van drinkwater te zijn.

Het gebruik van water is een aandachtspunt. Op dit moment wordt in droge perioden water ingelaten. De kwaliteit is afhankelijk van de waterkwaliteit in de grote rivieren. Daarom is het vaak niet wenselijk om in droge perioden water uit de rivieren in te laten. De noodzaak voor het inlaten van water kan enerzijds worden beperkt door het vasthouden (bergen) van water en anderzijds door het laagwaardig gebruik van drinkwater te beperken en slimmer om te gaan met het gebruik van het oppervlaktewater voor bijvoorbeeld beregening.

De waterkwaliteit van het oppervlaktewater (vooral in de Afgedamde Maas) is een aandachtspunt. De voornaamste vervuiling (PFAS) afkomstig is van stroomopwaartse bronnen en de lozingen van het oppervlaktewater vanuit de Bommelerwaard (gewasbeschermingsmiddelen).

Waterkwaliteit

De doelen in het kader van de KRW-waterkwaliteit zijn een uitdaging. En de druk is hoog bij waterschappen om deze doelen te bereiken. De waterkwaliteit in het landelijk gebied van Altena is matig. Dit komt vooral door de verontreinigende en chemische stoffen in het oppervlaktewater. Deze kleuren meestal rood voor de KRW-watergangen in Altena. De ecologische kwaliteit is overwegend matig (geel/oranje) en enkele KRW-watergangen kleuren groen. Daar is eveneens ruimte voor verbetering.

Een verdiepende analyse voor het landelijk gebied laat zien dat de aanwezigheid van ammonium een aandachtspunt is. Ammonium wordt gevormd door de afbreuk van dierlijke en plantaardige resten en komt in het oppervlaktewater door uitspoeling van (kunst)mest en plantaardige bronnen. Dit wordt mede beïnvloed door beregening. Verder gaat het nog om een restaanwezigheid van enkele pesticiden waarvan het gebruik reeds verboden is of aan strikte regels voor gebruik gebonden. Uit de analyse van de waterkwaliteit kwamen eveneens verschillende stoffen naar voren die afkomstig zijn uit de bebouwde omgeving (consumenten en industrie). Doordat de afwatering van de bebouwde omgeving veelal plaatsvindt naar het oppervlaktewater in het landelijk gebied worden deze stoffen aangetroffen in het landelijk gebied maar zal de aanpak en maatregelen zich moeten richten op de bebouwde omgeving.

WATERBODEMSTUREND

Er zijn 33 waterbodemsturende opgaven. Deze zijn afkomstig van het Rijk, maar nog niet vastgesteld in beleid. Zij geven principes voor het inrichten van maatregelen voor water, bodem, bebouwde omgeving, laagveengebieden, verzilte kustgebieden en zandgronden. De opgaven die hieruit voortvloeien voor de gemeente Altena zijn reeds besproken in de thema's hierboven. De ArcGIS-viewer waterbodemsturende opgaven brengt de kaarten bij elkaar om een verdere analyse te doen en daarmee een bijdrage te leveren aan het bepalen van maatregelen in het kader van de waterbodemsturende opgaven.

AANBEVELINGEN

OPGAVEN LANDELIJK GEBIED

Op basis van de conclusies uit het voorgaande hoofdstuk is in dit hoofdstuk een onderscheid gemaakt van opgaven die:

- prioritair en urgent zijn vanuit “harde” regels dan wel beleidsopgaven;
- wenselijke (secundaire) opgaven die aansluiten op of een bijdrage leveren aan het beleidskader Landbouw- en Voedsel, het programma circulair voedselsysteem en/of de omgevingsvisie van de gemeente Altena; en
- enkele kernopgaven waarbij de gemeente Altena volgend is, maar waar het opportuun is om op bestuurlijk vlak de gemeente Altena goed te positioneren gezien de mogelijke grote impact op de ontwikkeling van het landelijk gebied.

Prioritaire opgaven

- Het watermanagement (berging en huishouding) in de Polder van de Toekomst is een belangrijke opgave voor het beschermen en behouden van verschillende functies in de laaggelegen gebieden. Daarnaast zal de wateroverlast toenemen en zullen maatregelen in het kader van waterberging en waterhuishouding noodzakelijk zijn. De Toetsing Wateroverlast van het waterschap Rivierenland zal in belangrijke mate bepalen waar, welke maatregelen nodig zijn.

- De reductie van ammoniakuitstoot is een tweede opgave die in Altena aandacht verdient. Op het moment neemt de uitstoot (licht) toe, maar betekent de overschrijding van de KRW-normen voor de aanwezigheid van ammonium in het KRW-oppervlaktewater dat dit een prioritaire opgave is. Aangezien de uitspoeling naar het (KRW-)oppervlakte via de bodem plaatsvindt is de bodemgesteldheid (waterretentie) een verwante opgave.
- De uitstoot van methaan is in de jaren 2020-2022 toegenomen met 28,4%. Deze significante toename ondermijnt de gewenste afname van de uitstoot van broeikasgassen in de gemeente Altena. Deze reductieopgave kan niet los worden gezien van de reductie van andere broeikasgassen, zoals lachgas (landbouwsector) en koolstofdioxide (sectoren maritiem, verkeer- en vervoer).

Secundaire opgaven

- De landbouwsector is één van de twee belangrijkste economische pijlers van de gemeente Altena. De economische structuur van de sector is belangrijk voor de vitaliteit en toekomst van de sector. De analyse van de standaard verdien capaciteit en de kortlopende pacht-/eigendomsverhoudingen laat zien dat in bepaalde deelgebieden deze genoemde aandachtspunten onder druk staan, maar ook kansen bieden.

- De bodemkwaliteit van de akkerbouwgronden staat onder druk. Via onder andere het RegioDealproject: “Gezonde Bodem voor meer vitaliteit” zijn reeds initiatieven en experimenten op dit gebied, maar verdere aandacht voor dit thema is wenselijk en sluit aan bij de doelen van het Rijk, provincie en gemeente Altena. De bodemkwaliteit hangt nauw samen met de kwaliteit van het water en het watermanagement en zullen in samenhang moeten worden aangepakt.
- Vanuit beide bovenstaande punten verdient het behoud van goede landbouwgronden aandacht. De analyse van de goede landbouwgronden laat zien dat verschillende gebieden in de gemeente Altena een gezonde bodem bieden voor de landbouw en Polder van de Toekomst. Het beschermen en behouden van de goede landbouwgronden biedt daarmee goede aanknopingspunten voor het behoud van een belangrijke economisch sector en het verbeteren van de bodemkwaliteit.
- Op het gebied van de eiwittransitie, gesloten kringlopen en biologische landbouw is de gemeente Altena goed op weg om de doelen van het Rijk en provincie te behalen. Middels het programma Circulair Voedselsysteem en de Polder van de Toekomst is een sterk netwerk opgebouwd om deze doelen verder invulling te geven en te bereiken.
- Alhoewel de gemeente Altena voldoet aan de harde opgaven voor de uitbreiding van het Natuur Netwerk Brabant (NNB), ligt er nog zeker ruimte in de ambitie om het areaal agrarische natuur en de Ecologische Verbindingszone (EVZ) uit te breiden. Deze opgave sluit zowel aan bij de landbouw- en voedseltransitie alsmede de doelen voor het behoud

van VHR habitat- en vogelsoorten in het landelijk gebied. Bij gebiedsontwikkelingen zal gekeken kunnen worden naar verbetering van de leefgebieden voor verschillende soorten mogelijk is. De kaarten van de opgavenanalyse (VHR habitat- en vogelsoorten) kunnen hierbij helpen om te bepalen waar de biodiversiteit in de gemeente Altena behouden en versterkt kan worden.

Volgen van ontwikkelingen

- Het Rijksprogramma Ruimte voor de Rivier 2.0 bepaalt in belangrijke mate waar maatregelen van en nabij de grote rivieren plaats gaan vinden. Naar verwachting komt hier in 2026 meer duidelijkheid over. Met name de behoefte aan buffergebieden rondom de grote rivieren zou binnendijkse gevolgen kunnen hebben voor de gemeente Altena. Bestuurlijke en ambtelijke betrokkenheid en afstemming met betrokken partijen om de belangen van de gemeente Altena goed te positioneren is in de tussenliggende periode (2025-2026) belangrijk.
- Het natuurherstel N2000 is uitgewerkt door middel van de Natuur Doel Analyses (NDA). De maatregelen voor natuurherstel van de Biesbosch, Kornse Boezem en het Pompeveld gaan mogelijk breder dan de huidige grenzen van deze natuurgebieden. Daarvoor zijn de overgangsgebieden ingetekend. Het verdient aanbeveling om de ontwikkelingen hierin nauw te volgen om rekening te kunnen houden met een mogelijke impact op de Polder van de Toekomst in deze overgangsgebieden.

PIJLERS LEEFOMGEVING EN ORDENENDE NETWERKEN

Zoals aangegeven beperkt de opgavenanalyse landelijk gebied zich tot de gelijknamige pijler van het ruimtelijk voorstel. Opgaven uit de pijlers “leefomgeving” en “ordenende netwerken” zijn niet meegenomen. Sommige opgaven zijn daarentegen pijler-overstijgend en zullen integraal bekeken moeten worden.

Voorbeelden zijn:

- De aanpak van broeikas- en andere emissies, zoals CO₂ en NO_x. De aanpak van de broeikasemissies zijn sector overstijgend. Een integrale aanpak is daarom noodzakelijk om de gewenste doelen te behalen.
- De KRW-waterkwaliteit wordt niet alleen beïnvloed door factoren in het landelijk gebied. De opgavenanalyse landelijk gebied laat duidelijk zien welke verontreinigende stoffen in het landelijk gebied al dan niet aangepakt kunnen worden. Vele verontreinigende stoffen daarentegen zijn afkomstig uit de bebouwde omgeving (consumenten en industrie) en vloeien af naar de KRW-watgangen in het landelijk gebied. De waterkwaliteit van de Afgedamde Maas is een verwant onderwerp, maar ligt grotendeels buiten de invloedssfeer van de gemeente Altena.

De onderliggende aanbeveling is om opgavenanalyses voor de pijlers leefomgeving en ordenende netwerk uit te werken om tot de genoemde integrale afwegingen te kunnen komen.

GEBRUIK EN BIJWERKEN OPGAVENANALYSE

De bruikbaarheid en toepasbaarheid van de opgavenanalyse landelijk gebied staat en valt bij het actueel houden van de onderliggende kaarten en analyse. De opgavenanalyse is een levend geheel en geeft een momentopname. Een periodiek overzicht en samenvatting, zoals deze oplevering, geeft inzicht in de huidige status. Het advies is om een dergelijk document periodiek (eens per twee jaar) op te stellen en te delen met de bestuurders en betrokkenen. Een alternatief is een monitor landelijk gebied waarmee op basis van indicatoren uit de omgevingsvisie en data uit deze opgavenanalyse inzicht wordt gegeven in de status van de opgaven landelijk gebied.

Het regelmatig en periodiek bijwerken is belangrijk voor het gebruik op ambtelijk niveau. Ambtenaren kunnen de kaarten gebruiken voor enerzijds beleidsanalyse en anderzijds gebiedsontwikkeling. Actuele en bijgewerkte (GIS-)data is onontbeerlijk om tot de juiste inzichten te kunnen komen. De opgavenanalyse geeft aan waar rekening mee kan of moet worden gehouden. Voor uitspraken op deelgebieden en specifieke gebiedsontwikkeling zal verdiepend (deel)onderzoek nodig zijn en wordt aanbevolen voor juiste inzichten en conclusies op detailniveau.

VERVOLG

De ArcGIS-viewers en beheerdocumenten worden overgedragen aan het team Gebiedsontwikkeling van de gemeente Altena. De opgavenanalyse landelijk gebied geeft een basis om beleidsanalyses te doen en te bepalen waar mogelijk aanvullend beleid nodig is. De opgavenanalyse zelf is geen beleidsdocument. Het Omgevingsteam van de gemeente Altena zal verdere invulling geven aan het beleidshuis voor de Polder van de Toekomst en daarbij zorgen voor de integrale afwegingen van verschillende opgaven, aandachtsgebieden, sectoren, functies en doelen uit de Omgevingsvisie.

OPGAVENANALYSE LANDELIJK GEBIED

GEMEENTE ALTENA